

Årets Segerfalkföreläsare:

– Antidepressiva medel bör kunna skraddarsys

MEDICIN. – Antidepressiv medicinering är idag som en basebollkeps. Tillverkarna utgår från att en och samma produkt passar alla, bara man ställer in storleken på rätt sätt – med kepsens nackband respektive läkemedlets dosering.

Det säger årets Segerfalkföreläsare professor Florian Holsboer. Segerfalkstiftelsen stödjer neurovetenskaplig forskning vid Lunds universitet, och en Segerfalkföreläsning ges varje år i anslutning till forskningsdagen Neuroscience Day.

Florian Holsboer tror inte på ”basebollkeps-medicineringen”, utan på en medicinering som är mer skraddarsydd för varje patient. Hans forskargrupp vid Max Planck-institutet för psykiatri i München är först i världen med att ha hittat en genetisk faktor som kan avgöra om ett visst antidepressivt medel kan hjälpa en viss patient eller inte.

Dagens antidepressiva medel fungerar genom att förstärka effekten av vissa signalsubstanser i hjärnan. De har betydligt mindre biverkningar än äldre depressionsmediciner, men de hjälper inte alla.

– Det är i genomsnitt 65 procent av patienterna som blir bättre av det läkemedel de fått, och då först efter 6 till 10 veckor. Det innebär en lång tids väntan med psykiskt lidande, och sedan att få börja på nytt med ett annat läkemedel om det visar sig att det första inte hjälper, säger Florian Holsboer.

Hans forskargrupp har tagit det första steget mot ett sätt att bättre passa ihop patienter och läkemedel. Det bygger på en gen som är inblandad i ”blod-hjärnbarriären”, den barriär som gör att inte alla ämnen i blodet kan komma ut i hjärnan. Blod-hjärnbarriären utgör ett skydd mot många giftiga ämnen, men kan också hindra nyttiga läkemedel att komma ut till hjärnans celler.

Årets Segerfalkföreläsare professor Florian Holsboer. FOTO: KENNET RUONA

Forskarnas gen, som kallas ABCB-1, styr produktionen av ett protein som bidrar till barriären genom att pumpa bort oönskade ämnen. I djurförsök har forskarna visat att ABCB-genen slår olika mot olika läkemedel: två testade medel släpptes igenom in i hjärnan, medan den tredje bromsades. Men det finns också olika varianter av genen, som sköter sin pumpfunktion mer eller mindre effektivt.

– Vi tror att detta är en del av svaret på varför patienter med depression reagerar så olika på de antidepressiva medlen, säger Florian Holsboer.

Marknaden för antidepressiva medel är enorm: de säljs för omkring 20 miljarder euro om året. Detta gör läkemedelsföretagen måttligt intresserade av att utveckla nya medel på området. Läkarna skulle därför ha god nytta av test med vars hjälp man kan se vilket av de existerande medlen som bör skrivas ut till en viss patient.

INGELA BJÖRCK

Fler söker LU-utbildningar

UTBILDNING. Antalet sökande till höstens utbildningar i Lund har ökat rejält jämfört med i fjol. Totalt har antalet sökanden ökat från 40.394 (2007) till 49.046 (2008), vilket innebär en ökning på nära 25 procent. I ökningen ingår 6.784 utländska sökande, och räknar man inte med dessa har antalet sökande till LU ökat med 7,5 procent, vilket är över landets snitt på sex procent.

På LTH är man mycket nöjd över utfallet av årets ansökningar. Några dagar efter den 15 april noterades en ökning med 22 procent, vilket ska jämföras med genomsnitt

et för landets teknikutbildningar på 16 procent. Nästan alla program visade positiva siffror: De krisdrabbade utbildningsprogrammen i elektroteknik ökar kraftigt. Dock inte den så kallade Kinainriktningen som minskar. Intresset har också ökat för högskoleingenjörsutbildningarna i Helsingborg och för det tekniska basåret.

Antalet förstahandssökande till höstterminens naturvetenskapliga utbildningar har minskat med några få procent i förhållande till motsvarande siffror 2007.

Eftersom närmare hälften av nykomlingarna brukar välja fristående kurser är det vanskligt att dra slutsatser av hur programmen påverkas. Man har t.ex. bara

tio förstahandssökande till kemiprogrammet (mot tretton förra året) Men samtidigt har 25 sökt till den inledande fristående grundkursen i kemi.

Samhällsvetenskapliga fakulteten har inga problem att fylla programutbildningarna och att det är ett högt tryck på de internationella mastersprogrammen.

Inom HT-området ligger söktrycket på ungefär samma nivå som för ett år sedan. Mastersutbildningarna har, förutom den i teologi, fått relativt många sökande. För de flesta språk går det bra. Kurserna i danska och italienska har fått ett uppsving och även den nya kursen i jiddish har lockat sökande.

De medicinska och juridiska fakulteterna fyller som vanligt alla sina utbildningar och det gör även Teaterhögskolan och Konsthögskolan.